

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ

Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Jednotky sborů dobrovolných hasičů jako nezbytná součást při řešení mimořádných událostí

Volunteer Fire Units as a Necessary Part of Emergency Response

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací
Autor bakalářské práce: Barbora Andělová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Petra Kadlec Linhartová

Kladno 2023

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Andělová** Jméno: **Barbora** Osobní číslo: **500047**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Plánování a řízení krizových situací**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Jednotky sborů dobrovolných hasičů jako nezbytná součást při řešení mimořádných událostí

Název bakalářské práce anglicky:

Volunteer Fire Units as a Necessary Part of Emergency Response

Pokyny pro vypracování:

Předmětem bakalářské práce bude analýza úkolů jednotek sborů dobrovolných hasičů (JSDH) při řešení mimořádných událostí. V teoretické části bude uvedena stručná historie dobrovolných hasičských sborů, jejich odborná příprava a rozdělení sborů dle velikosti a územní působnosti. Dále budou popsány hlavní úkoly JSDH a další funkce, které plní. V praktické části bude analyzována organizační, technická a personální připravenost JSDH pro řešení mimořádných událostí. Cílem práce bude vyhodnocení, zda jsou JSDH schopny efektivně působit jako součást systému IZS a jaká opatření je nutné realizovat pro další rozvoj jejich schopností.

Seznam doporučené literatury:

- [1] MARTÍNEK, Bohumír, Metodický manuál pro přípravu techniků ochrany obyvatelstva, V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013, ISBN 978-80-7385-131-6
- [2] NITRA, Josef, Pompléři, požárníci, hasiči: dějiny českého hasičství, ed. 2, Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2020, ISBN 978-80-7553-796-6
- [3] VOLF, Oldřich, LUKÉŠ Miroslav, Aktivní zapojení jednotek SDH obcí do úkolů ochrany obyvatelstva je efektivní využití jejich potenciálu ve prospěch obcí, podniků i občanů, Ochrana obyvatelstva - Dekontam , ŠENOVSKÝ, Michail , 2013, Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního, ISSN 1803-7372

Jméno a příjmení vedoucí(ho) bakalářské práce:

Ing. Petra Kadlec Linhartová

Jméno a příjmení konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **14.02.2023**

Platnost zadání bakalářské práce: **20.09.2024**

doc. Mgr. Zdeněk Hon, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. MUDr. Jozef Rosina, Ph.D., MBA
děkan

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem Jednotky sborů dobrovolných hasičů jako nezbytná součást při řešení mimořádných událostí vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Kladně dne 12.05.2023

Barbora Andělová

.....

PODĚKOVÁNÍ

Za vedení, odbornou pomoc, tipy a postřehy, potřebné k vypracování mé bakalářské práce, bych chtěla poděkovat paní Ing. Petře Kadlec Linhartové. Paní inženýrce také děkuji za velkou trpělivost. Dále bych chtěla poděkovat členům jednotek profesionálních a dobrovolných hasičů za cenné rady.

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na komparaci úloh jednotek sborů dobrovolných hasičů a profesionálních hasičských záchranných sborů České republiky. Utvrzuje nás v důležitosti a prospěšnosti činnosti jednotek sborů dobrovolných hasičů pro společnost.

V teoretické části bakalářské práce je uvedena historie jednotek požární ochrany a jejich rozdělení, plošné pokrytí, rozdíly mezi sbory dobrovolných hasičů a jednotkami sborů dobrovolných hasičů. Dále jsou zde popsány úlohy dobrovolných hasičů a jejich výcvik.

V praktické části jsou pomocí metody komparace porovnány úkoly profesionálních hasičských sborů a jednotek sborů dobrovolných hasičů při jejich společném zásahu. Dále jsou v této části porovnány počty členů, typy zásahů a poměry zásahů těchto sborů.

Klíčová slova

Jednotky sborů dobrovolných hasičů; Jednotky požární ochrany; úlohy jednotek sborů dobrovolných hasičů; úkoly jednotek sborů dobrovolných hasičů při mimořádných událostech; plošné pokrytí jednotek požární ochrany; spolupráce jednotek požární ochrany.

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused on the comparison of the roles of the units of volunteer fire brigades and professional fire brigades of the Czech Republic. It confirms us in the importance and usefulness of the activities of the units of volunteer fire brigades for the society.

In the theoretical part of the bachelor thesis the history of fire protection units and their distribution, area coverage, differences between volunteer fire brigades and units of volunteer fire brigades are presented. Furthermore, the roles of volunteer firefighters and their training are described.

In the practical part, the tasks of professional fire brigades and units of volunteer fire brigades in their joint intervention are compared using the method of comparison. In this part, the numbers of members, the types of intervention are also compared and the response ratios of these services.

Keywords

Units of volunteer fire brigades; Fire protection units; roles of units of volunteer fire brigades; tasks of units of volunteer fire brigades in emergencies; area coverage of fire protection units; cooperation of fire protection units.

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Cíle práce.....	10
3	Přehled současného stavu.....	11
3.1	Historie jednotek požární ochrany	11
3.2	Jednotky požární ochrany	15
3.2.1	Integrovaný záchranný systém	15
3.3	Plošné pokrytí jednotek požární ochrany	16
3.3.1	Kritéria hodnocení nebezpečí katastrálního území obcí	17
3.3.2	Kritéria plošného pokrytí.....	19
3.4	Rozdělení jednotek požární ochrany	21
3.5	Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí a sbory dobrovolných hasičů obcí.....	24
3.6	Úlohy dobrovolných hasičů.....	25
3.7	Výcvik a odborná příprava jednotek sborů dobrovolných hasičů.....	28
4	Metodika.....	30
4.1	Taktické cvičení.....	30
4.2	Členění taktických cvičení IZS.....	31
4.3	Požáry v objektech s textilním průmyslem.....	31
4.4	Úkoly a postup jednotek požární ochrany při zásahu v objektech s textilním průmyslem	32
4.5	Popis zvoleného taktického cvičení	33
4.5.1	Seznam složek zúčastněných na taktickém cvičení	35
5	Výsledky.....	36

6	Diskuse	40
6.1	Hasiči v některých ostatních zemích Evropy	41
6.1.1	Slovenská republika	42
6.1.2	Slovinská republika.....	43
6.1.3	Francouzská republika	44
6.1.4	Finská republika	45
6.2	Nové technologie	46
7	Závěr	49
8	Seznam použitých zkratk.....	50
9	Seznam použité literatury	51
10	Seznam použitých obrázků	54
11	Seznam použitých tabulek.....	55
12	Seznam Příloh.....	56

1 ÚVOD

Téma bakalářské práce bylo zvoleno z důvodu blízkého vztahu autorky ke sborům dobrovolných hasičů, a také k jednotkám sborů dobrovolných hasičů, které jsou hlavním tématem celé bakalářské práce.

Práce se zabývá vznikem a postupným vývojem jednotek sborů dobrovolných hasičů, který postupně zformoval tyto jednotky do dnešní podoby. Popisuje rozdělení jednotek požární ochrany a jejich plošné pokrytí. Uvádí rozdíly mezi sbory dobrovolných hasičů a jednotkami sborů dobrovolných hasičů. V neposlední řadě přibližuje úkoly a úlohy pro život v obcích a výcvik jednotek sborů dobrovolných hasičů.

Praktická část komparuje úkoly jednotek sborů dobrovolných hasičů a hasičských záchranných sborů České republiky při společném zásahu. Dále rozebírá statistické údaje z ročenky hasičského záchranného sboru České republiky za rok 2022, kde se konkrétně zabývá porovnáváním údajů profesionálních hasičských záchranných sborů a jednotek sborů dobrovolných hasičů.

Poslední část bakalářské práce, tedy diskuse, je zaměřena na popis, jak jsou jednotky sborů dobrovolných hasičů důležitou součástí pro společnost, a tedy jak jejich činnost usnadňuje práci profesionálním hasičům. Je zde také zmíněné porovnání s některými dalšími Evropskými státy, v čem jsou si s naším systémem podobné, a v čem se naopak liší. Naposledy je zde uvedeno téma nových technologií, které přinášejí velký pokrok pro možnosti zásahu a výcviku jednotek požární ochrany.

2 CÍLE PRÁCE

Cílem bakalářské práce je vyhodnocení, zda jsou jednotky sborů dobrovolných hasičů nepostradatelná součást základních složek Integrovaného záchranného systému. Pro získání výsledků byla použita metoda komparace, a to konkrétně pro úkoly hasičských záchranných sborů České republiky a jednotek sborů dobrovolných hasičů při taktických cvičeních, které slouží jako příprava pro řešení opravdových mimořádných událostí nebo krizových situací. Druhá část praktické části je zaměřena na porovnání údajů mezi profesionálními a dobrovolnými hasiči dle statistické ročenky hasičského záchranného sboru České republiky za rok 2022.

Dalším cílem práce, který navazuje na údaje ze statistické ročenky, je potvrdit tvrzení, že pokud by neexistovaly jednotky sborů dobrovolných hasičů, tak by byly jednotky HZS ČR značně zaneprázdněné ve své činnosti. To by mohlo vést k tomu, že by jednotky nestíhaly výjezdy ke všem zásahům, a jednodušší zásahy by mohly zastínit závažnější událost, protože by nebyl dostatek členů jednotky, kteří by mohli vyjet na místo zásahu.

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Historie jednotek požární ochrany

Historie boje s ohněm se nedá přesně datovat, ale jednalo se dobu přibližně o 72 000 let nazpět. Prvními jednoduchými hasícími prostředky pro obranu tehdejších primitivních obydlí byly voda a půda. V období mladšího Plinia již v domech nechyběly nástroje pro boj s ohněm jako žebřík, vědro na vodu nebo hák v případě nutnosti dům strhnout. [1]

Za vlády prvních Přemyslovců odpovídal za ochranu kníže a bezpečnost obstarávala hradská správa. V 11. století po vyhoření mnoha kostelů zavedl kníže Spytihněv II. hlídače, kteří střežili kostely, aby nedocházelo k častým požárům. V případě, že došlo ke vzniku požáru, museli se na jeho likvidaci podílet všichni občané měst, kteří byli nablízku. [1]

Ve 13. století převzali ve městech kompetence v rámci boje s ohněm královský rychtář a tzv. starší sousedé. Ve stejném století vznikl také první skutečný zákon o požární ochraně vydaný 8. června 1278. Dalšími dokumenty zabývajícími se ochranou před požáry a jejich následné zvládnání byly nejstarší pražský statut O ohni, spisy Oznamování požárů a Krádež při požáru. Ve druhé polovině 14. století vznikl hasební řád a několik let na to, po velkém požáru v Brně, první požární řád. Požární řád určoval přesné instrukce a vybavení pověřených osob. Další důležitou součástí pro ochranu před požáry byla také strážná hlídka z hlásných věží. Koncem 15. století zavedl Jindřich IV. z Hradce listinu Pořádek pro hašení pro zámek i město. Tato listina je považována za jednu z prvních požárních listin. [1]

Největší rozvoj pravidel a zásad spojených s bojem proti ohni nastal v 16. a 17. století. Jako první lze zmínit požární řád Nového Města pražského,

který stanovoval, kde a jak mají být umístěné všechny nástroje potřebné k hašení. V tomto období lze považovat za předchůdce dnešních hasičů kováře, následně také kominíky či zámečníky. Později se přidali i pekaři, zedníci atd., a tak vznikly první hasičské skupiny. Nejšikovnějšími hasiči však byli Židé. Postupem času si všechna města na našem území zakládala požární řády, aby měla jasné postupy při boji s ohněm a pravidla, pomocí kterých by požárům předcházela. Současně byly také zavedeny požární kontroly domů, hlavně komínů a povinné vybavy v případě vzniku požáru. Nedodržení nezbytného vybavení bylo trestáno stejně jako krádeže při požárech či neúčast na zásahu. Samozřejmostí bylo také odměňování občanů podílejících se při hašení ohňů. Nejdůležitějším dokumentem vydaným v roce 1546, který se následně stal i vzorem pro další předpisy, byl Požární řád pana Berky z Dubé, nejvyššího sudího zemského. Pro ohlašování požárů se v této době využívaly zvony, červené prapory, volské rohy či lucerny. [1]

První celostátní nařízení o požární ochraně bylo vydané v 70. letech 16. století císařem Maxmiliánem II. Toto nařízení mělo jasná a přísná pravidla, kterými se museli občané řídit. Jedním takovým bylo například neobkládat komíny dřevěnými prkny. Další nařízení, řády a opatření o hašení ohně si postupně vydávala a průběžně obnovovala města sama. Kláštery si tvořily protipožární opatření samy. [1]

Velkým průlomem pro ochranu před ohněm ve Vrchlabí bylo nařízení zavedené Pavlem Morzinem z Vrchlabí roku 1673. To pojednávalo o tom, aby byly celé domy, nebo alespoň kuchyně, postavené z cihel či kamenů. [1]

Novým společným řádem pro všechny obce na našem území byl Řád k hašení ohně pro města zemská, městečka a dědiny markrabství Moravského. Ten zavedla Marie Terezie 21. srpna 1751. Řád uváděl velmi podobné úkoly

a povinnosti, které mají občané plnit, stejně jako nařízení, opatření a řády mu předcházející. Tentokrát byly ale pro všechny stejné. Navazujícím řádem od Marie Terezie byl Řád ohně pro království České. Dalším byl Řád hašení ohně, tentokrát však vydaný až synem Marie Terezie císařem Josefem II. Podrobnějšími a následnými listinami v této době byly Řád hašení ohně pro kraje, Řád proti ohni pro zemská města a městýz a Řád hašení ohně pro veřejnou krajinu. Tyto listiny blíže popisovaly povinnosti občanů a specifikovaly nejvyšší osoby při řešení události, kterými byli hejtmané, dále úředníci a zřízenci. Tři naposledy zmíněné řády se zabývaly těmito cíli:

- I. zamezení vzniku požáru;
- II. časně ohlášení vzniku požáru;
- III. časně uhašení požáru;
- IV. dbát na kontrolu lokace i po zdolání požáru. [1]

Největším pomocníkem pro boj s ohněm se stal vynález Prokopa Diviše, bleskosvod. Ve městech pak také začaly vznikat skupiny hasičů pro obsluhu stříkaček, což bylo následováno Návodem k opatrování a používání stříkaček, zřízením požárních stráží a Dekretem Království českého. Dekret udával náležitosti pro nákup hasičského vybavení z příjmů obcí. [1]

Nejpodstatnějšími a důležitými milníky 19. století byly Služební řád, a následně Řád policie požární pro království České. Až do 2. světové války doplňovaly požární ochranu tři zákony, které byly ve 20. století zrušeny vládním nařízením č. 30/1942 Sb., o věcech požární ochrany:

- zákon č. 20 Slezského zemského zákoníku;
- zákon č. 35 Moravského zemského zákoníku;
- zákon č. 45 Českého zemského zákoníku. [1]

První oficiální pražské hasičské sbory začaly vznikat po roce 1820. Mezi jedny z prvních patřily studentské neboli akademické ozbrojené legie zřízené roku 1848 a dělící se do 4 skupin. K jejich povinnostem spadala i hasičská služba. Toto uskupení bylo však již na konci října téhož roku zrušeno. Dalším velkým průlomem byl vznik prvních formálních profesionálních hasičů v Praze dne 23. 3. 1853, který se skládal z vrchního hasiče, cvičitele, dvou hasičů I. třídy a šest hasičů II. třídy. Tento sbor dosáhl vysoké úrovně za jejich školitele Antonína Tůmy. První úřední dobrovolný ochranný sbor v Praze vznikl roku 1858 na návrh z roku 1828. O rok dřív však vznikl historicky přehlížený Sbor ochraňovací při požáru a podobných nehodách, který se více rozvinul až v roce 1872. [1]

Zakládání spolků měly na starost státní úřady dle zákona č. 253/1852 říšského zákoníku, které schvalovaly jejich vznik až do roku 1867, kdy byl vydán zákon č. 134/1867 říšského zákona. Tento zákon upravoval pravomoc státních úřadů, kterým se pouze oznamovalo zakládání sborů. Zákaz vzniku sborů prováděly úřady v případě, že stanovy sboru oponovaly výše zmíněnému zákonu. Zrodu českých národních spolků ale velmi zabránil Bachův absolutismus. Z toho důvodů vznikaly sbory dobrovolných hasičů (dále jen SDH) na našem území vyjma Prahy až po tomto období a dále po předložení Říjnového diplomu roku 1860. Prvním sborem na našem území byl SDH Zákupy založený Němci pravděpodobně mezi lety 1850-1854. Prvním českým organizovaným a historicky podloženým sborem dobrovolných hasičů byl dle vydání Říjnového diplomu SDH Velvary zřízen 22. května 1864. Prvními českými sbory na Moravě a ve Slezsku byly SDH Velké Meziříčí založený 28. června 1871 (Morava) a SDH Kylešovice založen v květnu roku 1884 (Slezsko). SDH Jevíčko, který fungoval již v roce 1870 a stanovy měl přijaté místodržitelstvím v Brně již 24. dubna 1871, tedy dříve než ve Velkém Meziříčí, a jeho historickou polohou je Morava, není a ani nikdy nebyl považován za první český sbor na Moravě. [1]

3.2 Jednotky požární ochrany

Jednotky požární ochrany (dále jen JPO) jsou uspořádanou organizací složenou z odborně vycvičených osob, požární techniky a dalšími věcnými prostředky požární ochrany. Tato organizace je zřizovaná ministerstvem obrany a spadá do základních složek Integrovaného záchranného systému a jsou jeho důležitou součástí. [2]

Každá jednotka požární ochrany má svou důležitou hodnotu, která je rovna době výjezdu po vyhlášení poplachu a územní působnosti.

3.2.1 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (dále jen IZS) je systém, který slouží pro koordinovaný postup jeho složek při hromadném zásahu, a je složkou, která se podílí na zabezpečení vnitřní bezpečnosti státu. IZS se skládá ze základních a ostatních složek. [3, 4]

Složky IZS jsou výkonnými prvky tohoto systému. Složky slouží pro plnění záchranných a likvidačních prací a vykonávají úkoly v oblasti úkolů ochrany obyvatelstva. [5]

Základní složky:

- Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen HZS);
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje JPO;
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby;
- Policie České republiky. [3]

Ostatní složky:

- ostatní záchranné sbory;
- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil;
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory;
- zařízení civilní ochrany;
- orgány ochrany veřejného zdraví (za krizových stavů také poskytovatelé akutní lůžkové péče, kteří disponují urgentním příjmem);
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby;
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. [3]

3.3 Plošné pokrytí jednotek požární ochrany

Všechny jednotky požární ochrany z časového, finančního, ani organizačního hlediska nelze mít stejně technicky, znalostně a fyzicky vybavené. Z toho důvodu mají určenou oblast, ve které zasahují. Dále jsou JPO rozděleny do několika skupin dle jejich velikosti a působnosti. [6]

Základními principy plošného pokrytí:

- přiměřenost – zabezpečení jednotek požární ochrany odpovídá požárnímu nebezpečí území;
- plošnost – dle ústavy je bezpečnost a ochrana zdraví, životů a majetku před požáry a mimořádnými událostmi (dále jen MU) vhodně stanovena pro nebezpečí na celém území ČR každému občanovi;
- transparentnost – doba do nasazení jednotek požární ochrany je pro každý katastr obce přesně stanovena;

- ekonomická optimálnost – předpoklad nejvyššího využití nákladné požární techniky pro co nejvíce zásahů do doby fyzického opotřebení, nejvýhodnější velikost základní jednotky – požárního družstva;
- spolupráce – HZS ČR a jednotky Sborů dobrovolných hasičů obce (dále jen JSDH obce);
- standardizace vybavení – dle úkolů JPO je právně stanoveno jejich nejvhodnější základní vybavení;
- dotační politika – stanovené dotace pro jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí s větší působností než území obce pro podporu jejich činnosti, akceschopnosti a nákup investičních prostředků. [7]

3.3.1 Kritéria hodnocení nebezpečí katastrálního území obcí

Celkové nebezpečí na daném území se určuje pomocí několika kritérií, kterými jsou počet obyvatel na vybraném území, charakter území a počet zásahů na katastrálním území obce za jeden rok. Díky jednoduchému vzorci tak můžeme určit kategorii a stupeň nebezpečí pro katastrální území jednotlivých obcí. [6]

- K_o – Kritérium počtu obyvatel (viz tabulka 1)
- K_{ui} – Kritérium charakteru území (viz tabulka 2)
- K_z – Kritérium zásahu (viz tabulka 3)
- K_c – Celkové kritérium (viz tabulka 4)

$$K_c = K_o + K_{ui} + K_z$$

Tabulka 1 – Kritérium počtu obyvatel [6]

Počet obyvatel	Hodnota K _o
nad 50 000	20
15 001–50 000	15
5 001–15 000	14
3 001–5 000	12
1 001–3 000	10
201–1 000	5
do 200	1

Tabulka 2 – Kritérium charakteru území [6]

Popis kritéria	Hodnota K _{ui}
Historické jádro vybraných měst a obcí s historickým prostředím, které jsou prohlášeny za národní kulturní památku, památkovou zónu nebo památkovou rezervaci dle zvláštního právního předpisu (př. vyhláška 108/2003 Sb., vyhláška č. 249/1995 Sb.).	1
Rekreační oblast s přechodným zvýšením počtu ubytovaných obyvatel v katastrálním území obce vyšší jak 5 000 osob, vyjma jednorázových akcí.	1
Zastavěná, alespoň do 25% plochy, nebo obydlená část katastrálního území obce je umístěno v záplavovém území dvacetileté vody definovaném v povodňovém plánu kraje.	1
Katastrální území obce je v zóně havarijního plánování stanovené dle zákona č. 349/2004 Sb., vyhlášky 366/2004 Sb. a vyhlášky č. 383/2000 Sb. pro látky zařazené jako hořlavé kapaliny nebo hořlavé plyny nebo výbušniny nebo toxická kapalina nebo toxický plyn.	1

Katastrální území obce je v zóně havarijního plánování stanovené dle nařízení vlády č. 11/1999 Sb. a pro velmi významné zdroje nebo jaderná pracoviště IV. kategorie.	1
Obchodní centra se supermarkety nebo zábavní centra s celkovou kapacitou nad 1 000 osob a průmyslové zóny s plochou nad 1 000 000 m ² .	1
Nemocnice, ústavy sociální péče, léčebné ústavy dlouhodobě nemocných s léčebnou nebo ubytovací kapacitou zařízení v jedné budově nad 100 osob.	1

Tabulka 3 – Kritérium zásahu [6]

Počet mimořádných událostí	Hodnota kritéria K _z
do 100	0
101-200	1
nad 200	2

Tabulka 4 – Celkové kritérium [6]

Stupeň nebezpečí území obce	Hodnota K _c
I A	25 a více
I B	21-24
II A	16-20
II B	11-15
III A	6-10
III B	3-5
IV	do 2

3.3.2 Kritéria plošného pokrytí

Plošné pokrytí slouží pro lepší organizaci a efektivnost mezi jednotkami požární ochrany při zásazích a záchranných pracích. Východiska pro plošné pokrytí jednotek požární ochrany definuje § 65 odst. 6 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů, jeho příloha a také § 1 odst. 1

vyhláška č 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Plošné pokrytí se řídí dle stupňů nebezpečí vzniku požáru a dalších mimořádných událostí, které hrozí v určité oblasti v jednom roce, a počtu obyvatel na daném území. Jednotlivé stupně berou v potaz dostupnost a dojezdovou dobu na místo (viz tabulka 5). Stupně nebezpečí se rozdělují následovně:

- I. stupeň – nejvíc nebezpečný;
  - historická centra velkých měst, velké nemocnice, podniky s nebezpečnou výrobou, objekty se složitými podmínkami pro zásah a snadným šířením požáru atd.
- II. stupeň – středně nebezpečný;
  - sídliště, hotely, větší města, průmyslové podniky a dílny atd.
- III. stupeň – nebezpečný;
  - obce do 4 000 obyvatel, zemědělské farmy atd.
- IV. stupeň – málo nebezpečný.
  - málo osídlená území, samoty, pohraniční lesy atd. [6]

Tabulka 5 – Plošné pokrytí [6]

Stupeň nebezpečí objektu	Kategorie nebezpečí objektu	Doba dojezdu množství sil a prostředků JPO na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 minut, další 1 JPO do 10 minut
	B	1 JPO do 7 minut, další 2 JPO do 10 minut
II	A	2 JPO do 10 minut, další 1 JPO do 15 minut
	B	1 JPO do 10 minut, další 2 JPO do 15 minut
III	A	2 JPO do 15 minut, další 1 do 20 minut
	B	1 JPO do 15 minut, další 2 JPO do 20 minut
IV		1 JPO do 20 minut, další 2 JPO do 25 minut

3.4 Rozdělení jednotek požární ochrany

Jednotky požární ochrany se rozdělují podle několika kritérií do různých kategorií, a podle toho se liší jejich funkce a úkoly. Za první rozdělení lze považovat typ řízení:

- operační řízení – činnosti od přijetí tísňového volání až po návrat posádek na místo dislokace;
- organizační řízení – pravidelné odborné a fyzické výcviky, údržba požární techniky a ostatních prostředků požární ochrany. [2]

Dalším dělením je roztrídění hasičů v jedné jednotce do několika skupin, kterými jsou:

- čety – jedna četa se skládá ze 2-3 družstev či skupin;
- družstva – jedno družstvo se skládá z velitele a pěti hasičů (1+5);
- družstva o zmenšeném početním stavu – jedno takové družstvo se skládá z velitele a třech hasičů (1+3);
- skupin – jedna skupina se skládá z velitele a 1-2 hasičů. [2]

Nejdůležitějším rozdělením jednotek požární ochrany je rozdělení podle velikosti jednotky společně s jejich působností, územní či místní, a doby výjezdu na místo události. Takto dělíme jednotky požární ochrany do následujících šesti kategorií:

- JPO I – Do této skupiny spadají jednotky profesionálních hasičů kraje. Jednotka při výjezdu zajišťuje družstvo, jedno až tři družstva se zmenšeným počtem na 1+3, nebo kombinaci těchto typů. Doba

výjezdu je pro tuto kategorii do 2 minut a její působnost je na místní úrovni.

- JPO II – Tato skupina je vyhrazena pro jednotky SDH obcí s územní působností v režimu pracovní pohotovosti, zřizuje se většinou u obcí nad 1 000 obyvatel a rozděluje se do dvou podkategorií. Tyto podkategorie se liší pouze počtem družstev v pracovní pohotovosti, a tím jsou jedno nebo dvě družstva o zmenšeném početním stavu. Doba výjezdu těchto družstev je do 5 minut.
- JPO III – Třetí kategorie je určena pro jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí bez režimu pracovní pohotovosti, a stejně jako druhá se rozděluje do dvou podkategorií, které se rozlišují minimálním počtem družstev o zmenšeném početním stavu pro výjezd na jedno nebo dvě. Spadají sem jednotky SDH obcí, zřizované pro obce převážně s počtem obyvatel nad 1 000 obyvatel, s územní působností a dobou výjezdu do 10 minut.
- JPO IV – Čtvrté oddělení je určené pro hasičské záchranné sbory podniku s místní působností a dobou výjezdu do 2 minut. V případě druhého nebo vyššího stupně požárního poplachu poplachového plánu kraje poskytuje na základě písemné dohody a výzvy operačního a informačního střediska hasičského záchranného sboru kraje speciální požární techniku a výjezd minimálně jednoho družstva o zmenšeném početním stavu (1+3).
- JPO V – Následující skupina je vymezená pro jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí s dobou výjezdu do 10 minut obdobně jako jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí z kategorie JPO III. Rozdílem mezi skupinami JPO III a JPO V je působnost, kde pro JPO V se jedná o místní působnost, tedy o území svého zřizovatele. Tyto jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí zabezpečují

v případě výjezdu minimálně družstva se zmenšeným početním stavem (1+3).

- JPO VI – Poslední kategorie je vyhrazena jednotkám sborů dobrovolných hasičů podniku. Těm přísluší doba výjezdu do 10 minut a jsou určeny pro místní působnost. Totožně jako hasičské záchranné sbory podniku zajišťují na základě výzvy operačního a informačního střediska hasičského záchranného sboru kraje a písemné dohody speciální požární techniku a výjezd svého družstva o zmenšeném početním stavu (1+3) mimo své území působnosti. Tuto úlohu zabezpečují při požárním poplachu druhého a vyššího stupně požárního poplachového plánu kraje. [8]

Přehledné srovnání výše popsaných kategorií jednotek požární ochrany viz tabulka 6.

Tabulka 6 - Rozdělení jednotek požární ochrany [8]

Jednotka požární ochrany		Doba výjezdu	Působnost	Optimální vzdálenost pro dojezd k zásahu	Efektivní doba jízdy
Kategorie	Druh	/min/		/km/	/min/
JPO I	jednotka HZS kraje	2	územní	15–20	18
JPO II	jednotka SDH obce	5	územní	7,5–10	10
JPO III	jednotka SDH obce	10	územní	7,5–10	10

JPO IV	jednotka HZS podniku	2	místní	do 5	5
JPO V	jednotka SDH obce	10	místní	do 5	5
JPO VI	jednotka SDH podniku	10	místní	do 5	5

3.5 Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí a sbory dobrovolných hasičů obcí

Jednotky sborů dobrovolných hasičů jsou výjezdové skupiny řízené zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a jejich zřizovatelem je obec, dle §29 zákona č. 133/1985 Sb. Úkoly obcí ve spojitosti s JSDH jsou:

- zřizování JSDH obce, které provádějí hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných MU a plní úkoly podle zvláštního právního předpisu na svém územním obvodu, členům JSDH obce uděluje odměny za jejich služby;
- zajišťování akceschopnosti JSDH obce;
- zajišťování odborné přípravy členů JSDH obce;
- zaopatření materiální a finanční potřeby JSDH obce a požární ochrany;
- zabezpečení péče o členy JSDH obce a také o zaměstnance zařazené v jednotkách HZS podniků, členy jiných JSDH obce nebo podniků, nebo také o osoby vyzvané k poskytnutí osobní pomoci dle §18 zákona č. 133/1985 Sb., pokud zasahují při obtížných podmínkách nebo u dlouho trvajících zásahů na území obce atd. [9]

Sbory dobrovolných hasičů jsou spolky regulované zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, které se podílejí na požární ochraně. Tato sdružení nemají v pravomoci vykonávat funkce státních orgánů podle §5 výše jmenovaného zákona. Jejich kompetence lze však v případě potřeby změnit zvláštním zákonem. SDH jsou stejně jako JSDH finančně podporovány. Těm jsou však na rozdíl od JSDH poskytovány dotace dle zákonů č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Mezi jejich úkoly v oblasti požární ochrany řadíme:

- výpomoc při hledání členů JSDH obcí;
- přispívání k odborné přípravě členů JSDH obcí;
- údržba, oprava požární techniky, věcných prostředků požární ochrany a objektů požární ochrany, včetně vodních zdrojů v případě souhlasu majitele
- podíl na aktivitách spojených s předcházením požárů, především s preventivně výchovnou činností mezi občany a mládeží;
- přispívání s nakladatelskou a vykladatelskou činností a dokumentací historie požární a hasičstva. [9]

Dle popisu SDH a JSDH nemají tyto dvě skupiny osob z právního hlediska nic společného, ale přesto spolu kooperují. Členové těchto organizací tedy nemusejí být součástí obou, ale klidně pouze jedné z nich. [9]

3.6 Úlohy dobrovolných hasičů

Dobrovolní hasiči zastávají mnoho úloh, kterými jsou například hašení požárů, záchrana při ekologických haváriích, dopravních nehodách, povodních a dalších živelních pohromách, jiných mimořádných událostí, či pořádání

kulturních akcí. V případě mimořádných událostí pomáhají dobrovolní hasiči také obcím s jejich povinnostmi. [9, 10]

- Pomocť při vyhledávání členů JSDH obce, včetně jejich rozdělení na členy plnící úkoly při hašení požárů, či provádění záchranných a likvidačních prací a na členy působící v oblasti ochrany obyvatelstva; podílí se na odborné přípravě členů JSDH (v rámci Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska).
- Členové SDH se mohou připravovat na řešení mimořádných událostí, na svůj podíl při provádění záchranných a likvidačních prací a na zabezpečení ochrany obyvatelstva. K tomu mohou využívat kurzů pro získání odborné způsobilosti.
- Plnění úkolů stanovených orgánem obce (obce s rozšířenou působností) k řešení ochrany před a při povodni.
- Provádění preventivně výchovné činnosti v oblasti požární prevence, ochrany obyvatelstva a řešení mimořádných událostí. [ochrana obyvatelstva]

Dále dobrovolní hasiči pomáhají plnit obci její pravomoci a úkoly při mimořádných událostí. [10]

- Zapojení do činnosti povodňové komise (dle „vodního zákona“ jsou to členové zastupitelstev obcí nebo právnické a fyzické osoby, které jsou způsobilé k provádění povodňových opatření nebo k pomoci při ochraně před povodněmi).
- Pomocť při vyhledávání členů zařízení civilní ochrany nebo členů JSDH obce, kteří plní úkoly zařízení civilní ochrany; podílí se na odborné přípravě členů zařízení civilní ochrany, a zejména členů

jednotek plnicích úkoly ochrany obyvatelstva (v rámci kurzů organizovaných Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska).

- Zapojení do činnosti krizového štábu obce, zejména stálé pracovní skupiny (podle právních předpisů to jsou především pracovníci obecního úřadu, zástupci složek IZS a další odborníci).
- Nabídnutí osobní a věcné pomoci (jednotlivci či skupiny z příslušného SDH). [10]

K rozvoji větších pravomocí dobrovolných hasičů v okruhu mimořádných událostí přispěly zákon č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému a další jemu navazující právní předpisy. Ty určily kompetence dobrovolných hasičů v rámci ochrany obyvatelstva i civilní ochrany. [11]

Jednotky sborů dobrovolných hasičů se v případě řešení povinností v oblasti ochrany obyvatelstva řídí těmito 9 metodickými manuály:

- činnost při povodni;
- zabezpečení hlídkové činnosti v rámci povodňové hlásné služby;
- varování obyvatelstva;
- stavba protipovodňových hrází z pytlů plněných pískem;
- objektová evakuace;
- plošná evakuace;
- zajištění provozu evakuačního střediska;
- zabezpečení ubytování evakuovaných osob a nouzového ubytování;
- poskytování posttraumatické péče hasičům a psychosociální pomoci osobám zasažených mimořádnou událostí. [11]

Úkoly, které plní jednotky sborů dobrovolných hasičů pro ochranu obyvatelstva nebo z hlediska požadavků svého zřizovatele, zahrnují následující činnosti:

1. záchranné a likvidační práce;
  - záchranné a likvidační práce obecně
  - činnost jednotek před, při a po povodni
2. varování obyvatelstva;
3. evakuace;
4. nouzové přežití a humanitární pomoc;
5. opatření při úniku nebezpečných látek;
6. dekontaminace;
7. zajištění narušených konstrukcí;
8. posttraumatická péče a psychosociální pomoc. [11]

Pro zpestření kulturního života v obcích pořádají jednotky sborů dobrovolných hasičů často ve spolupráci se sbory dobrovolných hasičů hasičské bály nebo plesy, pálení čarodějnic, nebo například připravují soutěže jak pro členy SDH nebo JSDH, tak i pro ostatní občany.

3.7 Výcvik a odborná příprava jednotek sborů dobrovolných hasičů

Pravidelný výcvik a školení jednotek požární ochrany jsou nezbytnou a povinnou součástí jejich rozvoje a připravenosti pro různé mimořádné události. Odborná příprava se od HZS ČR neliší obsahem, ale jejím rozsahem, který bere v potaz kategorii a hasební obvod jednotky SDH obce. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany upravují podmínky JPO pro získání odborné způsobilosti a způsoby odborné přípravy příslušníků. JPO nejsou totiž povinni plnit pouze

úkoly v oblasti požární ochrany, ale také v okruhu ochrany obyvatelstva nebo civilní ochrany. Odborná příprava členů JPO je složena z teoretické přípravy, praktického výcviku tělesné přípravy a prověřovacích a taktických cvičení. Prověřovací cvičení slouží k přezkoušení připravenosti JPO, požárního řádu obce, dokumentace zdolávání požárů, havarijních plánů a prověření kooperace JPO a dalších složek IZS. Taktická cvičení jsou organizovaná veliteli JPO dle ročního plánu odborné přípravy a slouží pro výcvik jednotek nebo štábů pro zdolávání požárů anebo na záchranné práce při mimořádných událostech. [4, 8, 12]

S přípravou jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí pro řešení nejrůznějších událostí, jak mimořádných, tak krizových, vypomáhají hasičské záchranné sbory kraje. Tyto odborné výcviky vycházejí ze Základního zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků HZS ČR na kalendářní rok, které je vymezeno Ministerstvem vnitra – generálním ředitelstvím HZS ČR. Výcvik probíhá na dvou stupních, kterými jsou:

- poskytování odborné metodické pomoci;
- zabezpečení provedení opatření ochrany obyvatelstva včetně poskytnutí potřebných prostředků a materiálu. [8, 13]

Odborníci z hasičského záchranného sboru pořádají pro členy jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí odborné konzultace, rady, vzdělávací akce apod. Dále například vypomáhají JSDH obcí při přípravě taktických cvičení pro krizový štáb obce a vypracováním krizové dokumentace obcí. [13]

Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí se pravidelně účastní nejrůznějších taktických cvičení, kde se podílejí na spolupráci s dalšími složkami IZS, pro zlepšení a rozšíření svých dovedností a zkušeností pro řešení nejrůznějších situací.

4 METODIKA

V praktické části byla použita metoda komparace, kde byly porovnány úlohy profesionálních a dobrovolných hasičů při taktickém cvičení. Cílem porovnávání bylo zjištění, zda jsou jednotky sborů dobrovolných hasičů nezbytnou součástí základních složek integrovaného záchranného systému při řešení různých typů mimořádných a krizových situací.

Metoda komparace je kvalitativní, nebo také kvantitativní metodou, která se zabývá porovnáváním dvou nebo více objektů. Tato metoda porovnává objekty podle zvolených kritérií a parametrů pro porovnávání. [14]

Pro potřebu bakalářské práce byla použita kvalitativní metoda pro porovnání úloh profesionálních a dobrovolných hasičů při řešení taktických cvičení, které jsou důležitou přípravou pro odborný výcvik. Ten slouží pro připravenost, zvýšení výkonnosti, získávání nových zkušeností a spolupráci těchto sborů k řešení podobných skutečných mimořádných situací nebo krizových situací.

Ve druhé části praktické části bakalářské práce byla použita kvantitativní metoda komparace pro údaje ze statistické ročenky HZS ČR za rok 2022, kterými jsou počty příslušníků JSDH a HZS, celkový počet různých zásahů JPO a zásahy HZS a JSDH obcí.

4.1 Taktické cvičení

Pro účely bakalářské práce jsem zvolila taktické cvičení jednotek požární ochrany na zásah při požáru v objektech s textilním průmyslem, které se uskutečnilo 17. 12. 2021 v 17:00 hod. v bývalém areálu firmy Retex. Obdobná cvičení nebo jiná jsou důležitou součástí výcviku a odborné přípravy pro získávání nových zkušeností a prověřování dosavadních znalostí. [15]

4.2 Členění taktických cvičení IZS

Dle velikosti taktického cvičení se dělí následovně:

- taktická úroveň – cvičení pořádaná především pro velitele zásahu, velitele jednotek požární ochrany nebo vedoucí dalších složek IZS;
  - cvičení slouží pro jednotky PO, další složky IZS a ostatní subjekty dle zpracované dokumentace pro dané taktické cvičení
  - lze zapojit i štáb velitele zásahu
- operační úroveň – cvičení organizovaná obzvláště na krajské úrovni;
  - cvičení je určeno pro jednotky PO, další složky IZS, ostatní subjekty, informační a operační střediska IZS a operační střediska složek IZS dle vytvořené dokumentace taktického cvičení
- strategická úroveň – cvičení zařizovaná zpravidla na úrovni obce s rozšířenou působností, kraje, republiky nebo na mezinárodní úrovni.
  - cvičení je tvořeno pro jednotky PO, další složky IZS, ostatní subjekty, operační a informační střediska IZS, operační střediska složek IZS, štáby HZS krajů, štáb MV-generálního ředitelství HZS ČR, krizové štáby určených obcí a krizové štáby krajů dle vypracované dokumentace pro taktické cvičení [16]

4.3 Požáry v objektech s textilním průmyslem

Takovéto požáry jsou typické tím, že se zde oheň šíří velmi rychle pomocí různých ventilačních systémů, výtahových šachet a dalších otvorů, ale i díky usazenému textilnímu prachu. Mezi další charakteristické znaky řadíme:

- roztékání a odkapávání roztavené hořící hmoty syntetických vláken;
- silným rozvojem zplodin hoření, které mají toxické, dráždivé a dusivé účinky;
- rozsáhlými prostory pro skladování surovin a hotových textilií;
- obtížnou manipulací se skladovaným materiálem a výrobky (balíky bavlny, role textilu);
- intenzivním hořením zpracovávaných či vyráběných materiálů;
- nebezpečným popálením od odkapávajících hmoty syntetických vláken;
- nebezpečným výbuchem zvířeného textilního prachu;
- možným přetížením stavebních konstrukcí nasáknutím uloženého materiálu vodou využitou při hašení požáru – nebezpečné zřícení konstrukcí. [17]

4.4 Úkoly a postup jednotek požární ochrany při zásahu v objektech s textilním průmyslem

Při zásahu v objektech s textilním průmyslem mají složky integrovaného záchranného systému několik důležitých úkolů a povinností, kterými se musí řídit, a podle nich také postupovat. Konkrétně při hašení provádějí jednotky požární ochrany následující úkoly:

- hasební zásah s využitím dýchací techniky, zhodnotit možnost využití přetlakové ventilace;
- využití rozstříkových vodních proudů, popřípadě střední nebo lehké pěny nebo dle možností realizovat proluky ve směru šíření požáru;
- v případě hoření uvnitř balíku a rolí textilu využití smáčedla, pokud to je možné provést, tak přenést hořící balíky a role na bezpečné místo, a zde provádět hasební práce a zjednodušit tak zásah;
- evakuovat osoby z prostorů ohrožených zplodinami hoření;

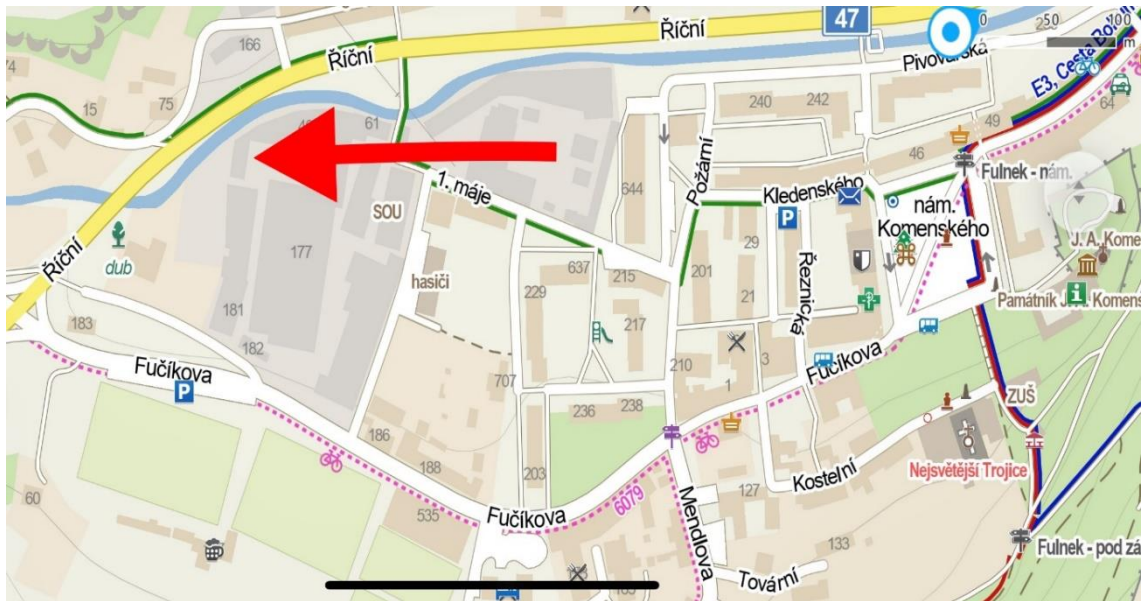

- uskutečnit opatření k ochraně majetku před vodou použitou k hašení;
- organizace ochrany cenného zařízení a materiálu nebo organizovat jeho evakuaci;
- v případě dlouhotrvajícího požáru vykonat evakuaci materiálu i z podlaží nad a pod hořícími místnostmi;
- kontrolovat stav nosných konstrukcí, hlavně stropů, z důvodu jejich zatížení vodou využitou k hašení a dále bránit základní nosné konstrukce před požárem pomocí chlazení, aby to nepřineslo ztrátu její stability a nosnosti;
- provádět pravidelný průzkum v místnostech nad a vedle místností postižených požárem a dle nutnosti zahájit chlazení těchto místností pro zabránění možného rozšíření požáru;
- průběžně zjišťovat stav konstrukcí v místě požáru, provádět kontrolní otevření všech míst, kam by se požár mohl šířit, dávat speciální pozornost instalačním a výtahovým šachtám včetně vzduchotechniky;
- zajišťovat dostatečného stavu sil a prostředků vzhledem k tomu, jak dlouho by mohl zásah probíhat;
- pravidelně informovat obyvatele z okolí zásahu v případě velkého dýmu, aby se předešlo zbytečnému propuknutí rozruchu. [17]

Při zásahu je důležité nezapomínat na podmínky, které by mohly ohrozit nebo ztížit zásah. Mezi takové okolnosti řadíme například venkovní teplotu, směr a sílu šíření větru, terén v okolí objektu nebo místo umístění objektu.

4.5 Popis zvoleného taktického cvičení

Taktické cvičení bylo vytvořeno k prohloubení znalostí jednotek požární ochrany při případném vzniku požáru v objektech s textilním průmyslem. Cvičení probíhalo v bývalém areálu firmy Retex ve Fulneku v Moravskoslezském kraji.

Obrázek 1 bývalý areál firmy Retex [viz Příloha A]

Cíl cvičení:

- prověření taktiky vedení zásahu v praxi;
- ověření znalostí jednotek požární ochrany při požáru nízkých budov, hlavně bojového rozvinutí a útočného vedení do podlaží;
- prohloubení zkušeností velitelů jednotek požární ochrany při velení, řízení sil a prostředků;
- prověření taktiky při záchraně osob ze zakouřeného prostředí;
- prověření spolupráce mezi jednotkami profesionálních a dobrovolných jednotek požární ochrany v průběhu zásahu. [15]

Cvičení bylo zaměřeno na záchranu dvou osob z hořících místností. Pro případ výcviku byly použity figuríny a místo kouře z ohně bylo využito zařízení, které kouř produkovalo. [15]

Požár zde vznikl díky zkratu elektrické zásuvky v jedné z kanceláří podniku ve třetím patře a postupně by se šířil do ostatních místností v tomto patře. Požár objektu byl ohlášen na tísňovou linku člověkem, který tento objekt v noci pravidelně kontroluje. Po obdržení tísňového volání na krajské operační

a informační středisko (dále jen KOPIS), vyslalo středisko na místo zásahu složky, které by v případě této události na místě zasahovaly. [15]

4.5.1 Seznam složek zúčastněných na taktickém cvičení

Seznam složek, které se zúčastnily taktického cvičení na požár v objektu textilního průmyslu, viz tabulka 7.

Tabulka 7 – Seznam složek taktického cvičení [viz Příloha A]

Jednotka	Technika	Volací znak	Počet osob
JSDH Fulnek	CAS 20 Tatra	HNJ 791	1+3
JSDH Fulnek	CAS 32 Tatra	HNJ 792	1+1
JSDH Fulnek	AZ 30 Iveco Magirus	HNJ 793	1+1
HZS IVC Bílovec	CAS 20 Tatra	PNJ 121	1+5
HZS IVC Bílovec	AP 30 Renault	PNJ 124	1+1
Celkem	5 vozidel		16 osob

5 VÝSLEDKY

Z hlediska rychlosti dojezdu na místo události byly značně rychlejší jednotky SDH Fulnek oproti jednotkám HZS Bílovec, a to o výraznou časovou prodlevu. Mezi první úlohu, kterou JSDH Fulnek provedli, byl výslech strážného, který jako každý den, pravidelně kontroloval objekt. Dle jeho informací se dozvěděli, že se v objektu nachází úklidová služba, která se skládá ze dvou osob. Velitel zásahu z tohoto důvodu vydal rozkaz k obhlídce objektu, k záchraně dvou osob, které se v zakouřených místnostech nacházeli, a k zahájení hašení požáru.

Po jedenácti minutách od příjezdu JSDH Fulnek přijely na místo jednotky HZS IVC Bílovec. Velitel těchto jednotek okamžitě přebírá funkci velení od velitele JSDH Fulnek, protože má právo přednostního velení dle §22 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Nový velitel zásahu ponechává plnit úkoly dle rozkazu předchozího velitele. Dále nařizuje využití výškové techniky, odvětrávání prostor a použití přetlakové ventilace.

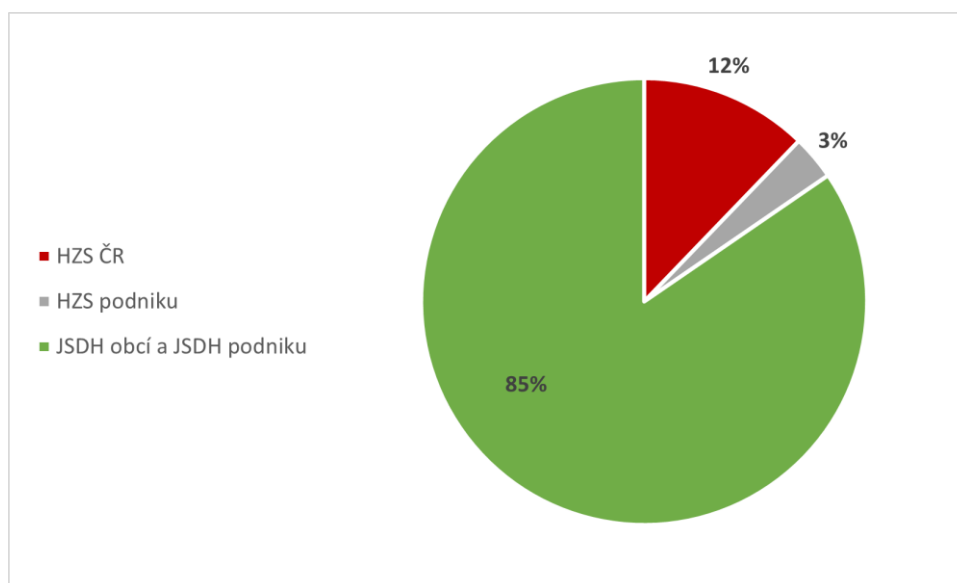
Postup jednotek požární ochrany viz tabulka 8.

Tabulka 8 – Časový harmonogram cvičení

Čas	Činnost	Činnost složek IZS
16:30	Příprava na místě cvičení	Umístění cvičných figurín do objektu
17:00	Ohlášení na KOPIS HZS Moravskoslezského kraje	Oznámení situace hlídačem areálu Retex
17:05	Výjezd jednotek požární ochrany určených pro cvičení dle plánu cvičení	Výjezd určených vozidel z plánu cvičení na místo události
17:07	Příjezd JSDH Fulnek	Průzkum, zahájení hasebních prací a záchrany osob na místě zásahu

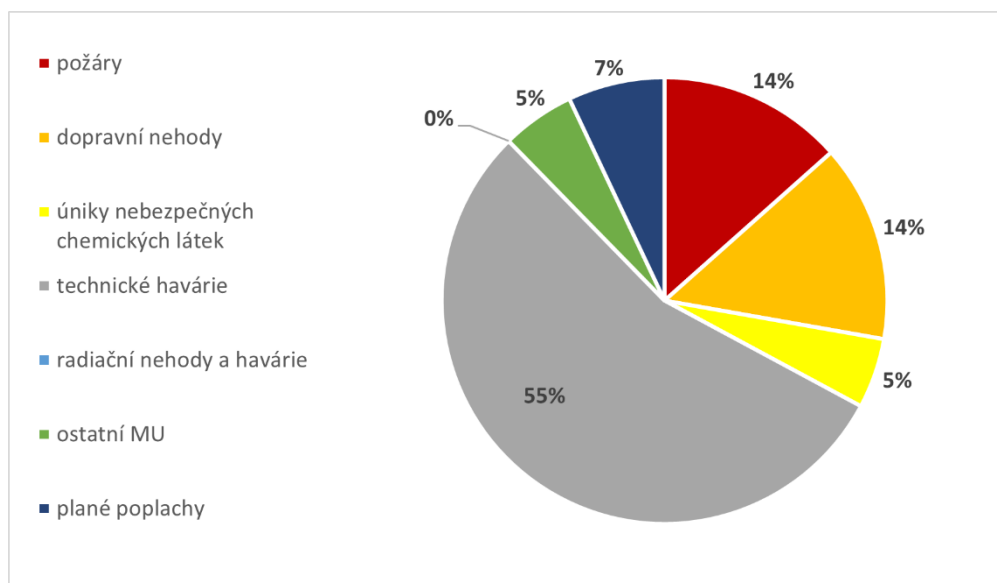
17:18	Příjezd HZS Bílovec	Přebírání místa zásahu velitelem HZS Bílovec, průzkum a nasazení výškové techniky z obou jednotek a přetlakové ventilace
17:25	Záchrana osob z objektu	Předání „osob“ ZZS
17:45	Likvidace ohniska požáru	
17:55	Balení technických prostředků a materiálů zasahujících jednotek	
18:10	Vyhodnocení cvičení	Hodnocení cílů taktického cvičení
18:20	Ukončení cvičení	Nahlášení ukončení cvičení na KOPIS HZS Moravskoslezského kraje

Dle statistické ročenky HZS ČR za rok 2022 je počet členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí a podniků několikanásobně vyšší než celkové množství všech zaměstnanců HZS ČR. Poměr členů JSDH obcí a podniků, HZS ČR a HZS podniků viz obrázek 2.

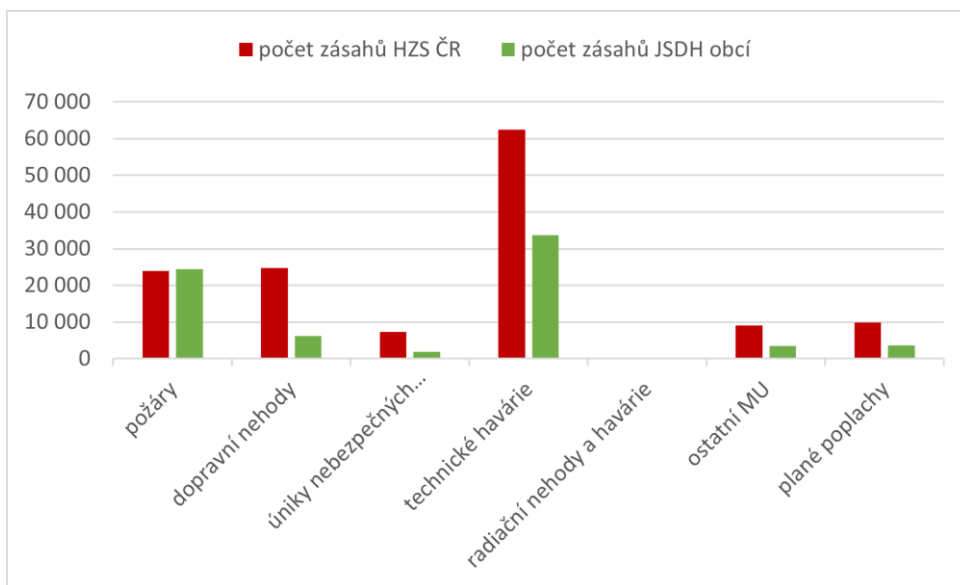
Obrázek 2 - Graf členů HZS ČR, HZS podniků a JSDH obcí a podniků

Zásahy JPO jsou velmi různorodé a rozdělujeme je do několika kategorií, kterými jsou požáry, dopravní nehody, úniky nebezpečných chemických látek, technické havárie, radiační nehody a havárie, ostatní mimořádné události a plané poplachy. Přesto je v celkovém poměru nejčastějším důvodem výjezdu jednotek požár (viz obrázek 3). Ojedinelými výjezdy na území České republiky jsou zásahy u radiačních nehod a havárií, které v přepočtu na procenta nezaujímají ani 1 %. Typy zásahů se však mění podle krajů a místa umístění stanic, například v Karlovarském a Plzeňském kraji a kraji Vysočina je v přepočtu na 1 000 obyvatel nejvíce technických zásahů. Ve Středočeském kraji je zase nejvyšší počet požárů, ale v přepočtu na 1 000 obyvatel je nejvyšší počet požárů v Karlovarském, Ústeckém a Plzeňském kraji.

Obrázek 3 - Graf poměru různých typů zásahů

Následující graf je zaměřen na porovnání počtu výjezdů jednotek HZS ČR a jednotek SDH obcí (viz obrázek 4). Z grafu lze zjistit, že se JSDH obcí podílejí na vyšším množství zásahů s výskytem požáru než profesionální jednotky požární ochrany. Dále se podílejí na mnoha technických výjezdech, do kterých spadá například odstraňování překážek z komunikací.

Obrázek 4 - Graf poměru zásahů HZS ČR a JSDH obcí

6 DISKUSE

Jednotky sborů dobrovolných hasičů nejsou technicky vybavené a nedisponují nejnovější technikou tak, jako jednotky hasičských záchranných sborů krajů. V mnoha případech však přijíždějí JSDH obcí na místo zásahu jako první, a zde provádějí základní prvotní úkoly, které jsou potřeba k rychlému zvládnutí události.

Úkoly hasičských záchranných sborů kraje a jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí se při společném zásahu navzájem doplňují. Jejich spolupráce je velice důležitá pro rychlé zvládnutí a řešení mimořádných událostí a dalších krizových situací. V případě společného zásahu profesionálních a dobrovolných hasičů u rozsáhlých mimořádných událostí s výskytem velkého požáru obstarávají jednotky sborů dobrovolných hasičů přísun a zásobu vody ve svých cisternách. Mezi další velmi důležité úkoly dobrovolných hasičů při společném zásahu patří dohašovací práce a hlídání místa pár hodin po uhašení požáru pro případ opětovného vzplanutí.

Činnost jednotek sborů dobrovolných hasičů je nezbytnou součástí fungování společnosti. Tyto jednotky se zabývají nejrůznějšími úkoly, které možná nejsou tak odborné, jako úlohy jednotek HZS kraje, ale i tak jsou značně důležité. JSDH obcí se zabývají jednoduššími výjezdy, které jsou však pro společnost velmi zásadní. Řadíme sem například odstraňování popadaných stromů po mohutných přívalových deštích nebo silných větrech, odchyt zemědělských zvířat a jezdeckých koňů, kteří utekli z ohrad, odčerpávání vody ze zatopených sklepů, nebo například v období pandemie Covid-19 zajišťovali rozvoz dezinfekce do domácností ve spolupráci se sbory dobrovolných hasičů.

Členové JSDH obcí jsou velmi ochotní občané, i když tuto činnost provozují ve svém volném čase. Na rozdíl od profesionálních hasičů dostávají

za svou službu a ochotu pomáhat pouze nepatrnou finanční odměnou, což je nepřiměřené k míře nebezpečí. Dle mého názoru by měli být členové této složky IZS, zvláště když spadají do základních složek tohoto systému, více odměňováni ať už finančně nebo jinými výhodami za jejich nepostradatelné služby společnosti.

6.1 Hasiči v některých ostatních zemích Evropy

V této části diskuse si rozebereme systém jednotek požární ochrany v některých vybraných zemích v Evropě. Stejně jako v České republice, tak i ve většině evropských států je mnohonásobně větší počet dobrovolných hasičů než profesionálních, tedy těch, kteří nevykonávají službu u hasičů na plný úvazek.

Státy Evropy se podílejí na společných taktických cvičení JPO pro případy vzniku mimořádných a krizových situací, na které nemusejí být zvyklé ze svých zemí. Tímto způsobem si JPO navzájem rozvíjejí své dovednosti a předávají si cenné rady pro zvládání nejrůznějších mimořádných událostí a krizových situací. Společná taktická cvičení států však nejsou tak velkou zátěží na psychický stav členů zasahujících složek jako zásah u reálných situací. [18]

U velkých mimořádných událostí spolu sousední státy, ale i ostatní státy Evropy v rámci Mechanismu civilní ochrany EU, úzce spolupracují pro co nejrychlejší zvládnutí situace. Posledním takovým případem na území České republiky, kde se podíleli státy Evropy na boji s ohněm, je požár v Národním parku České Švýcarsko, který se rozšířil až na území Německa. Do hasebních akcí se mimo několika tisíc dobrovolných a profesionálních jednotek požární ochrany České republiky zapojili také jednotky ze Slovenské republiky, Italské republiky, Polské republiky a Spolkové republiky Německo,

které se tato událost dotýkala zprvu méně a po rozšíření požáru přímo. Později se připojily také jednotky Švédského království. [18]

Spolupráce JPO mezi státy na zásahu však nemusí být jen v případě požárů, povodní nebo zemětřesení, ale i při jiných problémech jako jsou třeba úlohy spojené s uprchlickou krizí. [18]

6.1.1 Slovenská republika

Se Slovenskem toho máme jako Česká republika mnoho společného, ať už jsou to například dějiny státu, historie vzniku a rozvoje hasičských sborů, tak i přesně určené Metodické pokyny pro vzájemnou pomoc při zdolávání mimořádných situací. [19]

Na území Slovenské republiky spadají dobrovolní hasiči pod politicky nezávislé občanské sdružení, které se nazývá Dobrovolná požární ochrana Slovenské republiky. [19]

Hlavními úkoly dobrovolných hasičských sborů, jak se zde dobrovolní hasiči nazývají, jsou:

- zásahová činnost a technická pomoc;
- protipožární prevence;
- odborná příprava, školení a výcvik;
- civilní ochrana obyvatelstva. [19]

Sdružení Dobrovolné požární ochrany je zde finančně podporováno pomocí příspěvků od sponzorů, z příjmů samotného sdružení a z podpory a darů veřejné správy. [19]

6.1.2 Slovinská republika

Velkým rozdílem, kterým se Slovinsko liší od České republiky, je ten, že ve Slovinsku neexistuje striktní rozdělení mezi hlavními a vedlejšími složkami ochrany, záchrany a pomoci, což je něco jako u nás integrovaný záchranný systém a jeho složky. Podle článku 5 zákona o ochraně před přírodními a jinými pohromami se těmito situacemi zabývají občané a ostatní obyvatelé Slovinska, jako fyzické osoby, osoby sdružené v dobrovolných, profesionálních a dalších nevládních organizacích, veřejné záchranné služby, společnosti, instituce a jiné organizace, místní komunity a obce a stát. Dle článku 72 zákona o ochraně před přírodními a jinými pohromami jsou za zdolání těchto situací odpovědné jednotky, služby, jiné provozní struktury sdružení a nevládní organizace, civilní ochrana, policie, slovinské ozbrojené síly. Řízením zásahu se zde místo velitele zásahu pověřené jednotky požární jednotky věnuje velitel civilní ochrany, velitelství civilní ochrany a osoba pověřená civilní ochranou a velitelé jednotek, sil a dalších operativních útvarů pro ochranu, záchranu a pomoc. Jako je v České republice 5 čísel tísňového volání jsou ve Slovinsku jsou pouze dvě. Prvním číslem je 112 pro státní a regionální operační střediska v případě potřeby lékařské pomoci, veterinární služby, JPO, policie, horské nebo jeskynní záchranné služby atd. Druhé číslo je 113, které přijímají operační a komunikační střediska krajského policejního ředitelství. [20]

Rozdělení slovinských hasičů:

- dobrovolní hasiči;
- veřejno-právní hasiči;
- podnikový hasiči. [19]

Hlavní úkoly slovinských hasičů:

- hašení požárů;
- zásahy při dopravních nehodách a jiná technická pomoc;
- záchrana osob;
- záchrana zvířat;
- zásahy při ekologických haváriích. [19]

6.1.3 Francouzská republika

Francouzští hasiči se od ostatních hasičů působících na území Evropy liší nejvíce. Jejich kompetence jsou totiž rozšířeny o vlastní zdravotnickou a lékařskou záchrannou službu. Ta se skládá z farmaceutů, lékařů, zdravotních sester, a také veterinářů. [19]

Rozdělení francouzských hasičů:

- dobrovolníci;
- profesionálové;
- vojenské osoby. [19]

Hlavní úkoly působnosti francouzských hasičů jsou velmi různorodé:

- boj s požáry;
- všeobecná zábrana škod;
- záchrana;
- transport pacientů;
- nouzové zdravotnické zásobování. [19]

6.1.4 Finská republika

Finští hasiči mají časy dojezdu na místo události specifické pro svůj stát, ale i tak mají něco společného s časy dojezdu v České republice. Liší se zde však typy úloh, které jsou do jisté míry podobné hasičům z Francie, kde se též JPO zabývají transportem pacientů do nemocnic. [19]

Rozdělení finských jednotek požární ochrany:

- profesionální – velká města;
- poloprofesionální – malé obce, částečný pracovní úvazek;
- dobrovolné – sdružení dobrovolníků se smlouvou s obcí;
- závodní – pro výrobní a ostatní hospodářské objekty. [19]

Kompetence hasičů Finska jsou stejně jako ve Francii značně rozsáhlé:

- boj s požáry;
- záchrana a rychlá zdravotnická pomoc;
- zábrana škod;
- transport pacientů;
- ochrana a péče;
- záchrana ve vnitrozemských a pobřežních vodách. [19]

Dojezdové časy pro různé části státu:

- centrální zóna velkých měst – 6 minut;
- hustě osídlená území – 10 minut;
- venkovská území – 20 minut;
- velmi řídko osídlená nebo neosídlená území – 20 minut. [19]

6.2 Nové technologie

Vývoj nových technologií pro jednodušší zásah složek IZS, nebo jejich výcvik, je velmi důležitou součástí rozvoje těchto složek. První organizací, která se zabývá vývojem nových technologií, je švédská společnost Qwake. Tato společnost se zabývá vývojem helem, které umožňují zobrazení situace před členy jednotek požární ochrany v zakouřených prostorách. K dispozici jsou zde tři režimy, kterými jsou zobrazení okrajů objektů a místností, teplotní mapa, nebo kombinace obou. Helma využívá termokamery v kombinaci s biometrickými senzory, detekci hran, senzory toxicity prostředí a zvukové systémy pro zlepšení sluchových vjemů z okolí, jako jsou hlasy, nebo také například praskání podlahy. Další uvažovanou funkcí je funkce rozpoznávání osob, která by byla důležitou součástí pro zásah, aby zasahující hasič poznal, zda se jedná o kolegu v obleku, nebo o osobu, která uvízla v objektu. Nevýhodou těchto helem je ta skutečnost, že se musí hasič při zásahu či taktickém cvičení zastavit a vyfotit prostor před sebou, tím se připravuje o cenné vteřiny. Následně se na displeji helmy objeví situace, před kterou se hasič nachází. Z toho vychází další negativum, kterým je, že tento způsob není efektivní při zásazích nebo taktických cvičeních s možností nestability objektů a jejich následném hroucením. Za pár let však tato helma může stát velkým a důležitým pomocníkem členům jednotek požární ochrany pro zásahy v objektech s nulovou viditelností. Zvláště v případech, že se v takovýchto objektech nacházejí osoby, které je složité v těchto prostorách najít. [21]

V současné době se mnoho organizací zabývá také rozvojem virtuální reality. Využití virtuální reality pro výcvik a odbornou přípravu by mohl být kvalitní náhradou taktických cvičení v reálném světě. Velkou výhodou využití virtuální reality pro výcvik je ten, že se předejde možným úrazům a dalším závažnějším událostem, a jedná se o cenově levnější a časově méně náročný způsob výcviku.

Mezi další pozitiva patří možnost společného cvičení různých složek integrovaného záchranného systému bez čerpání zásob jako obvazů, vody apod., výcvik rozsáhlých zásahů, které by měly špatný dopad na prostředí nebo nemůže být z určitých důvodů proveden, nebo například zásah u mimořádných událostí s hromadným postižením osob z toho důvodu, že při taktických cvičeních v reálném světě je podmínkou využití živých osob, takže si zasahující složky nemohou vyzkoušet, jaký by byl vliv na jejich psychické zdraví s reálnými zraněnými osobami nebo osobami bez známek života. [21]

Vývojem virtuální reality pro využití k výcviku složek IZS se zabývá společnost FLAIM, která již předvedla na trh jejich vynález pod názvem FLAIM Trainer. Tento vynález byl poprvé předveden na výstavě CES 2017 a slouží jako rozšíření pro již známý systém Vive Tracker s virtuální realitou HTC Vive. FLAIM Trainer se skládá z hmatového systému, speciálního obleku, který je schopný monitorovat pohyb a životní funkce školených hasičů, a ze zařízení, které zobrazují virtuální realitu. Celá simulace probíhá tak, že si hasič nasadí helmu, jenž přenesení vnímání hasiče do virtuálního světa, a která disponuje vlastní dýchací maskou. Následně je zde ochranný oblek, který má zabudovaný topný systém, a ten dokáže nasimulovat teplotu, jako kdyby stál hasič v přítomnosti ohně. Důležitou součástí tohoto výcvikového zařízení jsou rukavice s haptickým systémem, tedy prvkem, jenž umí vytvořit hmatovou zpětnou vazbu školenému tak, že cítí, jako by měl v ruce hadici plnou vody, a může díky tomu cítit, jaký je v ní tlak. Poslední součástí vybavení pro co nejdokladnější simulaci zásahu je systém společnosti Dimension Data Company, který má k dispozici elektrokardiograf, zařízení sloužící pro snímání elektrické aktivity srdce, a dále monitoruje celkový stav, fyziologické reakce a výkonnost školených osob jednotky požární ochrany. Data z školícího zařízení se po výcviku ukládají a slouží pro komparaci mezi ostatními hasiči, k vyhodnocení cvičení a celkovému rozboru výkonu celé školené skupiny. [21]

Technologie pro výcvik jednotek požární ochrany pomocí virtuální reality jsou v současné době již hojně rozvinuté. Je tedy jen otázka času, kdy se tyto technologie přesunou na úroveň jednotek sborů dobrovolných hasičů. Pro tyto jednotky by to mohl být důležitý bod pro jejich praktický výcvik a rozšíření znalostí v nejrůznějších oblastech pro zásah.

Výhod pro využití virtuální reality k praktickému výcviku JPO oproti výcviku v reálném světě je celá řada, patří sem například časová a finanční náročnost nebo možnost výcviku zásahu s rozsáhlými škodami, který nelze pro účely výcviku aplikovat z důvodu právního a komunitního omezení, ale hlavně kvůli dopadu na životní prostředí. Dalšími pozitivem je, že každý scénář taktického cvičení lze opakovat pro různé typy výcviků. Virtuální realita neohrožuje životy školených osob ani figurantů a dokáže nasimulovat nejrůznější přírodní podmínky pro zásah jako je déšť, mlha, sucho a podobně, což je dle mého názoru pravděpodobně největší plus celého systému, stejně jako bezpečnost hasičů. [21]

7 ZÁVĚR

V bakalářské práci bylo potvrzeno, že jsou jednotky sborů dobrovolných hasičů důležitou součástí integrovaného záchranného systému. Bez nich by byla práce profesionálních hasičů o mnoho těžší a vytíženější. Pokud by musely HZS krajů vyjíždět ke každému spadlému stromu nebo ke krávkě, která utekla z ohrady, práce členů z těchto sborů by se tak několikanásobně ztížila. Tento případ by mohl vést k tomu, že by k profesionálním hasičům nastupovalo méně pracovníků, a zájem o toto povolání by byl nižší než doposud. V případě, že by třeba JSDH obcí neexistovaly a profesionální sbory by zastávaly všechnu jejich práci, tak by se mohlo stát, že by byla nějaká mimořádná událost nebo krizová situace zastíněna méně důležitým zásahem. Členové HZS krajů by byli vysíláni na tyto jednodušší zásahy, jako je například odstranění stromu z komunikace, a pak by nebyl dostatek členů a prostředků na závažnější výjezdy, jako rozsáhlé požáry, což by vedlo k velkým škodám na majetku, ale i lidských životech podle druhu události.

Pro výcviky a snazší zásahy se v současné době postupně vyvíjí nové technologie, které budou velkým přínosem do budoucna. Takovými technologiemi jsou helma pro zásah s nízkou až nulovou viditelností v zakouřených prostorách. Druhou technologií je virtuální realita, která bude sloužit pro praktická cvičení na nejrůznější situace. Virtuální realita ušetří čas a peníze pro přípravu taktických cvičení a je vhodná i pro výcvik složitých situací, které nelze z nejrůznějších důvodů trénovat v reálném světě.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AZ – automobilový žebřík

EU – Evropská unie

HZS – Hasičský záchranný sbor

IVC – integrované výjezdové centrum

IZS – Integrovaný záchranný systém

JPO – Jednotky požární ochrany

JSDH – Jednotka sboru dobrovolných hasičů

KOPIS – krajské operační a informační středisko

MU – mimořádná událost

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. NITRA, Josef. *Pompiěři, požárníci, hasiči: dějiny českého hasičství. 2., aktualizované vydání.* Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2021. ISBN 978-80-7553-848-2.
2. Jednotky PO: Jednotky požární ochrany. *Hasičský záchranný sbor České republiky (hzscr.cz)* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2023 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>
3. SADÍLEK, Zdeněk, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR. *Krizové řízení a Integrovaný záchranný systém. 2., aktualizované vydání.* Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2019. Educopress. ISBN 978-80-7408-192-7.
4. SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I.* Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.
5. ŠENOVSKÝ, Michail a Zdeněk HANUŠKA. *Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém. 2. přepracované vydání.* Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2002. ISBN 80-866-3403-5.
6. HANUŠKA, Zdeněk. *Plošné pokrytí sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR. 3. vydání.* Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. ISBN 80-86634-02-9.
7. ADAMEC, Vilém, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR. *Katalog stanic Hasičského záchranného sboru České republiky. 2., aktualizované vydání.* [Praha]: Ministerstvo vnitra, 2019. Educopress. ISBN 978-80-7616-024-8.

8. HANUŠKA, Zdeněk. *Organizace jednotek požární ochrany. 2.*, aktualizované vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-035-7.
9. Víte, v čem se liší JSDH a SDH?. *Praha – Běchovice* [online]. 2023, 26.4.2023 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.praha-bechovice.cz/m/volny-cas/spolkovy-zivot/behovicti-hasici/vite-v-cem-se-lisi-jsdh-a-sdh/>
10. *Ochrana obyvatelstva – Dekontam 2013: sborník příspěvků z mezinárodní konference*. XII. ročník. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. ISBN 978-80-7385-122-4. ISSN 1803-7372.
11. BLAŽEK, Jiří. Ochrana obyvatelstva: Úkoly JSDHO v ochraně obyvatelstva. *Vzdělávání členů SH ČMS (vzdelavani-dh.cz)* [online]. SH ČMS, 2014 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=53&head=97&subhead=143>
12. MARTÍNEK, Bohumír. *Metodický manuál pro přípravu techniků ochrany obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. ISBN 978-80-7385-131-6.
13. ADAMEC, Vilém, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR. *Metodický manuál pro přípravu specialistů ochrany obyvatelstva. 2.*, aktualizované vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. Educopress. ISBN 978-80-7385-129-3.
14. BOLBAKOV, R. G., A. V. SINITSYN a V. Ya. TSVETKOV. *Journal of Physics: Conference Series: Methods of comparative analysis. Journal of Physics: Conference Series*. Russia: Russian Technological University, 2020. ISSN 1742-6596. Dostupné z: doi:10.1088
15. SVOBODA, Lukáš. *JEDNOTKA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ FULNEK. Plán prověřovacího cvičení: „Požár nízké budovy“*. HZS Moravskoslezského kraje, 2021.

16. Pokyn GŘ HZS ČR č. 7/2008, kterým se stanoví postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení
17. *Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu: Požáry v objektech textilního průmyslu*. Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2017.
18. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva: STATISTICKÁ ROČENKA Hasičského záchranného sboru České republiky 2022*. 22. MV-GŘ HZS ČR, 2023. ISSN 1213-7057.
19. LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Nevládní organizace působící v ochraně obyvatelstva v některých evropských zemích*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008. ISBN 978-80-86640-87-7.
20. IVANUŠA, Teodora, Iztok PODBREGAR, Eduard BAKOŠ a František BOŽEK. *Integrated Rescue System in the Czech Republic and in the Republic of Slovenia: Similarities / Differences – Advantages / Disadvantages* [online]. Velika Gorica, Croatia: 5th International Conference "Crisis management days", 2012 [cit. 2023-05-15]. UDK 351.78(437.1:497.4). Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/281859686_Integrated_Rescue_System_in_the_Czech_Republic_and_in_the_Republic_of_Slovenia_Similarities_Differences_-_Advantages_Disadvantages
21. VACKOVÁ, Martina, Peter LOŠONCZI, Jozefína DROTÁROVÁ a Lucia KOVÁČOVÁ. *The Use of Virtual Reality Resources to Increase Safety in the Training of Fire and Rescue Corps Units*. *Security Dimensions* [online]. 2018, 27(27), 126-138 [cit. 2023-05-09]. ISSN 2353-7000. Dostupné z: doi:10.5604/01.3001.0013.0294

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 bývalý areál firmy Retex.....	34
Obrázek 2 - Graf členů HZS ČR, HZS podniků a JSDH obcí a podniků.....	37
Obrázek 3 - Graf poměru různých typů zásahů.....	38
Obrázek 4 - Graf poměru zásahů HZS ČR a JSDH obcí	39

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 – Kritérium počtu obyvatel	18
Tabulka 2 – Kritérium charakteru území	18
Tabulka 3 – Kritérium zásahu.....	19
Tabulka 4 – Celkové kritérium	19
Tabulka 5 – Plošné pokrytí.....	20
Tabulka 6 - Rozdělení jednotek požární ochrany	23
Tabulka 7 – Seznam složek taktického cvičení	35
Tabulka 8 – Časový harmonogram cvičení.....	36

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Taktické cvičení.....	57
-----------------------------------	----

**JEDNOTKA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ
FULNEK**

PLÁN PROVĚŘOVACÍHO CVIČENÍ

TÉMA CVIČENÍ: Požár nízké budovy

MÍSTO CVIČENÍ: bývalý areál firmy Retex

**ADRESA CVIČENÍ: Fučíkova 402, 742 45 Fulnek,
49.7133861N, 17.8967114E**

Zpracoval: .....
velitel družstva IVC Ostrava – Zábřeh

Předkládá: .....
velitel JSDH Fulnek

Schválil: .....
starosta města Fulnek

Seznam zkratek:

CAS	cisternová automobilová stříkačka
HZS MSK	hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje
JPO	jednotka požární ochrany
KOPIS	krajské operační a informační středisko
AŽ	automobilový žebřík
AP	automobilová plošina
VZ	velitel zásahu
OPP	ochranné pracovní pomůcky
OOPP	osobní ochranné pracovní pomůcky
BŘ JPO	bojový řád jednotek požární ochrany
IVC	integrované výjezdové centrum
NP	nadzemní podlaží
JSDH	jednotka sboru dobrovolných hasičů
TP	technické prostředky

I. **Cíl cvičení**

1. V praxi prověřit taktiku vedení zásahu při požáru ve výrobních budovách.
2. Ověřit znalosti hasičů při požáru nízkých budov, především bojového rozvinutí a útočného vedení do podlaží.
3. Prohloubit zkušenosti velitelů JPO při velení, řízení sil a prostředků.
4. Provéřit taktiku při záchraně osob ze zakouřeného prostředí.
5. Provéřit spolupráci mezi jednotkou HZS MSK a JSDH během zásahu.

II. **Téma cvičení**

Požár v kancelářských prostorách výrobního objektu Retex, ve 3. NP.

III. **Místo provedení cvičení**

bývalý areál firmy Retex, Fučíkova 402, 742 45 Fulnek

IV. **Termín provedení cvičení**

17. 12. 2021 v 17:00 hod.

V. **Námět cvičení**

Po konci pracovní směny, kdy všichni pracovníci odejdou z objektu vznikne požár ve 3. NP v kanceláři, číslo dveří 308. Dojde ke zkratu elektrické zásuvky, následnému požáru a rozšíření požáru a kouře do všech prostor kanceláří ve 3. NP. V objektu toho času bude uklízečka se svým synem provádět úklid budovy.

VI. Způsob provedení cvičení

Vedoucí cvičení se před 17. hodinou dostaví na místo cvičení, kde umístí dvě figuríny do kancelářských prostor ve 3. NP. Následně instaluje vyvíječ kouře a provede zakouření kanceláří umělým kouřem. Pak se spojí s místním hlídačem objektu, který půjde na svou pravidelnou kontrolu areálu a všimne si kouře z oken. Hlídač oznámí tuto skutečnost na tísňovou linku.

KOPIS přijme tísňový hovor a vyšle na místo jednotky požární ochrany, resp. mobilní techniku, uvedenou v seznamu v bodě VIII. Jednotky vyjedou ze svých míst dislokace se zapnutým světelným a zvukovým výstražným zařízením.

První jednotka, která se dostaví na místo události (JSDH Fulnek) vytěží informace od hlídače areálu, který sdělí VZ, že se jedná o kancelářské prostory, kde hoří a v daném čase se v objektu nachází úklidová firma, která nereaguje na volání telefonem. VZ rozhodne o provedení průzkumu v objektu bojem, se zaměřením na vyhledávání ohniska požáru a průzkumem zaměřeným na hledání osob.

Po příjezdu druhé jednotky požární ochrany HZS MSK z IVC Bílovec si velitel jednotky právem přednostního velení převezme velení zásahu. VZ rozhodne o vytvoření další průzkumné skupiny s cílem prozkoumat zakouřené prostory a soustředit se na vyhledávání osob.

Obě jednotky během zásahu nasadí výškovou techniku z důvodu průzkumu střechy objektu pro možné rozšíření požáru na konstrukci střechy.

Po nalezení dvou osob v zakouřených prostorách jednotky tyto osoby transportují ze zakouřených prostor a následně ven z objektu, kde osoby budou předány (pomyslně) zdravotnické záchranné službě. Jednotky budou provádět také přirozenou a nucenou ventilaci objektu. Ohnisko požáru bude simulováno výstražným kuželem. Po záchráněních dvou osob, nalezení ohniska požáru, odvětrání všech prostor, bude ukončeno cvičení.

Vyhodnocení cvičení bude provedeno hned po jeho ukončení. Jednotky se pak vrátí zpět do míst své dislokace.

VII. Materiálně-technické zabezpečení cvičení

Jednotka bude používat standartní technické prostředky ve výbavě HZS MSK, mobilní techniku, OPP a přidělené OOPP.

Použité prostředky nad rámec běžné výbavy jednotek PO:

- figuríny pro simulaci hledaných osob
- zařízení pro simulaci kouře

VIII. Seznam zúčastněných jednotek PO, techniky

Jednotka	Technika	Volací znak	Počet osob
JSDH Fulnek	CAS 20 Tatra	HNJ 791	1+3
JSDH Fulnek	CAS 32 Tatra	HNJ 792	1+1
JSDH Fulnek	AŽ 30 Iveco Magirus	HNJ 793	1+1
IVC Bílovec	CAS 20 Tatra	PNJ 121	1+5
IVC Bílovec	AP 30 Renault	PNJ 124	1+1
Celkem	5 vozidel		16 lidí

IX.

Meteorologická situace v době cvičení

Podle aktuálních klimatických podmínek.

X.

Časový harmonogram

Čas	Situace	Předpokládaná činnost složek IZS
16:30	Příprava na místě cvičení	Umístění figurín a zařízení pro výrobu kouře
17:00	Ohlášení na KOPIS HZS MSK	Oznamuje hlídač areálu Retex
17:05	Výjezd jednotek určených dle plánu cvičení	Na místo události vyjíždějí určená vozidla z plánu cvičení
17:07	Příjezd jednotky Sboru dobrovolných hasičů Fulnek	Průzkum, zahájení hasebních prací, zahájení záchrany osob
17:18	Příjezd JPO Bílovec	Přebírání místa zásahu, průzkum. Nasazení výškové techniky z obou jednotek, nasazení přetlakové ventilace, odvětrávání prostor
17:25	Záchrana osob z objektu	Předání osob (figurín) ZZS
17:45	Likvidace ohniska požáru	
17:55	Sbalení TP a materiálů	
18:10	Vyhodnocení cvičení	Hodnocení cílů cvičení
18:20	Ukončení cvičení	Nahlášením na KOPIS HZS MSK

XI.

Vedoucí cvičení

Zodpovídá za přípravu, průběh a bezpečnost všech zúčastněných osob při cvičení.

XII.

Bezpečnostní opatření

Při cvičení budou použity všechny standartní pracovní i osobní ochranné pomůcky, které jsou součástí vybavení jednotky včetně dýchacích přístrojů.

XIII.

Plán spojení

Spojení bude probíhat v síti Pegas, jako při běžném zásahu. Během zásahu budou používány zásahový kanál K, a pro spojení VZ s KOPIS bude použit otevřený kanál pro územní odbor Nový Jičín nebo krizový mobilní telefon.

IX. Grafická část

